

Dosarul nr. 2ra-429/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. C. Guzun)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, L. Pruteanu, V. Buhnaci)

ÎNCHEIERE

11 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe acțiuni „Asito Direct”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Goldîș împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” societate pe acțiuni, intervenienții accesorii Victor Bublîchi și Societatea de Asigurări Reasigurări „Donaris Grup” societate pe acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a penalității, a dobânzii de întârziere și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea pe acțiuni „Asito Direct” și a fost menținută hotărârea din 30 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă:

La 06 februarie 2015 Andrei Goldîș a depus cerere de chemare în judecată împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” societate pe acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a penalității, a dobânzii de întârziere și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 15 mai 2012 între Andrei Goldîș și CIA „Asito” SA a fost încheiat un contract de asigurare facultativă a autovehiculelor nr.558974104.

Conform contractului nominalizat asiguratul s-a obligat să achite prima de asigurare asiguratorului, iar la survenirea cazului asigurat asiguratorul efectuează despăgubirea daunelor asiguratului (pct.1.2 a contractului 558974104). Obiectul contractului de asigurare nr.558974104 din 15 mai 2012 îl constituie interesele patrimoniale ale asiguratului legate de recuperarea, în ordinea stabilită, a pagubei în cazurile stipulate în garanțiile de asigurare, care nu contravin legislației, menționate în contract. În baza acestui contract asiguratorul primește în asigurare autovehiculul de model xxxxx nr. de înmatriculare xxxxx, nr. caroseriei xxxxx. Suma asigurată este de 20684 de euro (pct. 2.1. al contractului nr. 558974104). Conform contractului nominalizat, pct.3.1.6. autovehiculele se consideră asigurate cu garanțiile: A, B, C, D, E- pachetul deplin „Auto CASCO”. Potrivit pct.7.1.

contractului de asigurare facultativă a autovehiculelor 558974104 din 15 mai 2012 cuantumul primei de asigurare este determinat de către Asigurător și constituie 878,73 de euro, achitat 13503 lei. Prima de asigurare a fost achitată la data de 14-15 mai 2012, conform bonurilor fiscale. Suma asigurată constituie 684 de euro. Termenul de asigurare constituie perioada de 12 luni: de la 15 mai 2012 până la 14 mai 2013.

A invocat că la 25 mai 2012, ora 01:35 în mun. Chișinău la intersecția str. Pușkin și Cosmonauților s-a produs un accident în care era implicat și automobilul său de model xxxxx nr. de înmatriculare xxxxx. În urma investigațiilor s-a stabilit și persoana vinovată de producerea acestui accident. Deci, la data de 28 mai 2012 a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenție prin care cet. Victor Bublîchi, care se afla la volanul automobilului de model xxxxx cu nr. de înmatriculare xxxxx, a fost recunoscut vinovat și i-a fost aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 50 u.c. Acest proces-verbal cu privire la contravenție a fost contestat de către Victor Bublîchi în ordinea și termenii stabiliți de legislația în vigoare, deși la momentul întocmirii careva obiecții cet. Victor Bublîchi nu a avut. După survenirea cazului de asigurare, a înștiințat asigurătorul CIA „Asito” SA despre producerea cazului asigurat prin depunerea cererii de despăgubire.

La 29 mai 2012 acest caz asigurat a fost înregistrat la CIA „Asito” SA sub nr.121297C1, respectiv a fost inițiat și dosarul de daune. De asemenea, a depus tot pachetul de documente ce tine de producerea accidentului. Însă, necătând la faptul că au fost depuse toate documentele necesare pentru dosarul de daune nu a primit niciun răspuns de la CIA „Asito” SA privind termenele și condițiile despăgubirii. Astfel, la 21 iunie 2012 s-a adresat repetat către CIA „Asito” SA cu o cerere-plîngere prin care a solicitat plata despăgubirii de asigurare, însă, careva răspunsuri motivate din partea CIA „Asito” SA nu a primit. Din acel moment până luna aprilie 2013 a dus careva tratative cu CIA „Asito” SA, însă la un acord comun nu au ajuns. Atunci, la data 25 aprilie 2013 a fost nevoit să expedieze o somație prin scrisoare cu aviz recomandat în adresa CIA „Asito” SA cu propunerea de a rezolva acest caz pe cale amiabilă, să-i fie explicat din ce motiv până în prezent nu i se achită despăgubirea de asigurare, însă nu a primit niciun răspuns, cu toate că CIA „Asito” SA a primit scrisoarea nominalizată la 30 aprilie 2013.

A solicitat reclamantul încasarea de la CIA „Asito” SA a sumei de 63324 de lei, a penalității și a dobânzii de întârziere pe toată perioada de întârziere.

Ulterior, Andrei Goldîș, reprezentat de avocatul Tamara Crinițcaia, a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea forțată a despăgubirii de asigurare în mărime de 63324 de lei din contul CIA „Asito” SA, a penalității în mărime de 11398 de lei, a dobânzii de întârziere pentru perioada 21 iulie 2012-17 martie 2016 în sumă de 38637 de lei, a prejudiciului moral în sumă de 30000 de lei și a cheltuielilor de judecată în sumă totală de 5948 de lei.

Prin încheierea din 26 mai 2016 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani a fost introdus în proces în calitate de intervenient accesoriu pe lângă pârât SAR „Donaris Grup” SA.

Prin hotărârea din 30 ianuarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Andrei Goldîș, a fost încasată de la CIA „Asito” SA în beneficiul lui Andrei Goldîș despăgubirea de asigurare în mărime de 63324 de lei, penalitatea în mărime de 11398 de lei, dobânda de întârziere pentru

perioada 21 iulie 2012-17 martie 2016, în sumă de 38637 de lei, cheltuielile de judecată, în sumă totală de 5948 de lei. În rest, pretenția lui Andrei Goldiș cu privire la repararea prejudiciului moral a fost respinsă.

La 06 februarie 2019 și 08 aprilie 2019 SA „Asito Direct” a declarat apel, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii primei instanțe cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță sau emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. Totodată a indicat că, la 19 octombrie 2018 și 28 ianuarie 2019 în Registrul de Stat a persoanelor juridice au fost efectuate modificări în rezultatul cărora a fost modificată denumirea Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” SA în SA „Asito Direct”.

Prin decizia din 15 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de SA „Asito Direct” și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel instanța de apel s-a bazat pe prevederile art. 1301, 1398 alin. (1) și (3), 619 alin. (1) și (2), 1328 alin. (3) Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), art. 5, 57 alin. (4), 6 alin. (6) din Legea cu privire la asigurări nr. 407 din 06 aprilie 2007, art. 21 alin. (1), 22 alin. (1) și (2), 23 alin. (1) și (2), 28 alin. (1) și (3), 40 alin. (7), 16 alin. (1) lit. 1) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006 și a conchis că prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecătii, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a stabilit și elucidat pe deplin probele prezentate și le-a dat o apreciere obiectivă și sub toate aspectele cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

Astfel, instanța de apel a constatat că la 15 mai 2012 între Andrei Goldiș și CIA „Asito” SA a fost încheiat contractul de asigurare facultativă a autovehiculelor nr. 558974104.

Conform pct. 1.2. al contractului nominalizat, asiguratul s-a obligat să achite prima de asigurare asiguratorului, iar la survenirea cazului asigurat asiguratorul efectuează despăgubirea daunelor asiguratului.

Obiectul contractului de asigurare nr. 558974104 din 15 mai 2012 îl constituie interesele patrimoniale ale asiguratului legate de recuperarea, în ordinea stabilită, a pagubei în cazurile stipulate în garanțiile, de asigurare, care nu contravin legislației, menționate în contract. În baza acestui contract, asiguratorul primește în asigurare autovehiculul de model xxxxx număr de înmatriculare xxxxx, nr. caroseriei xxxxx, suma asigurată constituind 684 de euro, pe când termenul de asigurare constituie perioada de 12 luni, de la 15 mai 2012 până la 14 mai 2013.

De asemenea, a mai constatat instanța de apel că, la 25 mai 2012, ora 01:35, în mun. Chișinău la intersecția str. Pușkin cu str. Cosmonauților s-a produs un accident rutier, cu implicarea a două autovehicule: automobilul de model xxxxx cu nr. de înmatriculare xxxxxx condus de Victor Bublîțchi și automobilul de model xxxxx nr. de înmatriculare xxxxx condus de Andrei Goldiș. Vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut cet. Victor Bublîțchi, care prin decizia agentului constatator privind aplicarea sancțiunii în baza procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI01 657381 din 28 mai 2012, ultimul a fost sancționat cu amendă în mărime de 50 u.c. și 6 puncte de penalizare.

La fel, a stabilit instanța de apel că, în urma întocmirii actului de evaluare cost-reparație nr. 10956 din 04 iunie 2012, de către SRL „Autocomfix” a fost stabilită valoarea prejudiciului cauzat proprietarului autovehiculului de model xxxxx nr. de

înmatriculare xxxxx ca urmare a accidentului din 25 mai 2012, suma constituie 63324,22 de lei. În același timp, a reținut instanța de apel că, după survenirea cazului de asigurare la 29 mai 2012 Andrei Goldiș s-a adresat cu o cerere de despăgubire nr. 121297C1 către asigurătorul CIA „ASITO” SA despre producerea cazului asigurat.

Colegiul instanței de apel analizând actele dosarului, prin care a fost stabilit cuantumul prejudiciului material cauzat prin deteriorarea automobilului de model xxxxx nr. de înmatriculare xxxxx, a apreciat ca fiind corectă concluzia primei instanțe privind încasarea din contul CIA „Asito” SA în beneficiul lui Andrei Goldiș a despăgubirii de asigurare în sumă de 63324 de lei. Or, despăgubirea de asigurare achitată de asigurător pentru avarierea bunului trebuie să fie egală valorii părților componente sau a pieselor care urmează a fi înlocuite, determinate prin deducerea uzurii din costul lor la momentul producerii accidentului.

La caz, însă, s-a atestat faptul că asigurătorul de răspundere civilă auto al persoanei vinovate, CIA „Asito” SA nu a achitat în termen lui Andrei Goldiș suma despăgubirii de asigurare și prin urmare a considerat că prima instanță just a încasat și dobânda de întârziere în sumă de 38637 de lei, calculată pentru perioada 21 iulie 2012-17 martie 2016.

Totodată, instanța de apel a considerat că prima instanță corect a încasat de la CIA „Asito” SA în beneficiul lui Andrei Goldiș suma penalității ce constituie 11398 de lei, conform calculelor anexate la materialele cauzei. Or, s-a constatat cu certitudine că CIA „Asito” SA nu a achitat în termenul stabilit plata despăgubirii de asigurare, refuzând achitarea acesteia în mod neîntemeiat.

Instanța de apel bazându-se pe prevederile art. 16 alin. (1) lit. l) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006 a reținut că prima instanță just a respins pretenția reclamantului cu privire la repararea prejudiciului moral, deoarece asigurătorul nu acordă despăgubiri pentru sumele de recuperare a pagubei morale rezultate din accident.

La 20 ianuarie 2020 SA „Asito-Direct” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. Totodată a solicitat și încasarea de la Andrei Goldiș în beneficiul SA „Asito Direct” a cheltuielilor de judecată în condițiile art. 94 CPC.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece atât prima instanță, cât și instanța de apel nu au dat apreciere tuturor probelor, argumentelor și circumstanțelor în raport cu Codul de procedură civilă.

A susținut că, în speță instanțele de judecată au aplicat greșit prevederile Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006 și nu au aplicat prevederile Legii cu privire la asigurări nr. 407 din 21 decembrie 2006, deși aceste motive au fost invocate atât în prima instanță, cât și în instanța de apel, însă instanțele din motive necunoscute nu s-au expus în privința acestora.

Prin notificarea din 06 februarie 2020, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimaților copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la

data primirii acesteia. La 11 februarie 2020 Victor Bublitchii și CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA au recepționat copia recursului depus de SA „Asito Direct”, fapt confirmat prin avizele de recepție (f.d.76, 77, vol. II), însă nu s-au folosit de dreptul de a depune referință. Andrei Goldiș nu a recepționat copia recursului, plicul s-a returnat instanței de recurs cu mențiunea „nereclamat” (f.d.78,vol.II).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 15 octombrie 2019 și a fost expediată părților la 14 noiembrie 2019, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 20 ianuarie 2020 de către SA „Asito Direct” este în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către SA „Asito Direct”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, în sensul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu

se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SA „Asito Direct”, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Societatea pe acțiuni „Asito Direct”, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru